

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 10.—, za pol leta K 5.—, za četrt leta K 2.50. Posamezna številka 20 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 9 mark, za Ameriko 3 dolarja. Pošiljave na uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Ilirska ulica šte. 22., I. nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati z enostopnimi petimi vrsticami se zaračunavajo, in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stanopetivrtice 24 vin. — Reklam. so poštne proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Podpora nezaposlencem.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je izdala naredbo glede podpore nezaposlencem.

1. Pravico do te podpore imajo:

- Vsak nezaposleni delavec in nameščenec brez razlike, ako ima domovinsko pravico na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani in je član bolniške blagajne, oziroma pokojninskega zavoda za nameščence.
- Vsak nezaposleni bivši delavec, nameščenec in vsak nezaposleni za delo zmožni vojni invalid brez ozira na njegovo invalidno pokojnino, ki je odpuščen od vojakov, pa je bil ob poklicu v vojakke član bolniške blagajne, oziroma pokojninskega zavoda za nameščence.

2. Omenjeni dobe podporo v dobi od 1. januarja do 31. marca 1919 za vsak dan **izkazane nezaposlenosti.**

3. Višina dnevne podpore:

Mladostni do 18. leta dobe 1 K 20 h. ženske 2 K in moški 2 K 50 h.

Poročeni dobe razven tega za vsakega nepreskrbljenega člana rodbine, ki je gospodarsko odvisen od nezaposlenca, živi z njim v skupnem gospodinjstvu in nima nobenih drugih dohodkov, **rodbinsko doklado v višini 1 K dnevno.**

Za rodbinske člane je šteti ženo, lastne zakonske in nezakonske otroke, storke, zasvojence, posinovljence in pohčerenke do 14. leta.

Pri določitvi višine podpore nezaposlencem je odračunati vse morebitne dohodke iz kakega posestva ali zaslužka, oziroma je takim nezaposlencem, ako so zadostno preskrbljeni, sploh odbiti podpora nezaposlencev.

4. Nezaposlenec, ki hoče uveljaviti svojo pravico do te podpore, se mora javiti pri županstvu, magistratu ali pri javni posredovalnici, kjer ima svoje domovilišče, oziroma kjer je nazadnje prebival dlje časa.

Tu mora predložiti domovinski list ali pa druge izkaznice o domovinstvu in istovetnosti; potrdilo župnega urada o nepreskrbljenosti svojih in potrdilo zadnjega delodajalca o tem, da pri njem ni dela. **V potrdilu mora biti označeno: ime delodajalca, oziroma firme, označba obrata, oziroma pisarne, kedar je bil odpuščen iz službe, kakšno delo je opravljal, višina plače, oziroma mezde.**

Vsak delodajalec je pod kaznijo obvezan dati omenjeno potrdilo.

Invalidi morajo razven tega predložiti potrdilo o invalidnosti.

Občina, magistrat ali javna posredovalnica izda nezaposlencu **potrdilo o nezaposlenosti**, oziroma mu dodeli potrebno delo.

Potrdilo o nezaposlenosti mora poslati občina ali javna posredovalnica poštne prosto pristojnemu okrajnemu glavarstvu, ki mora tekom treh dni, računano od dneva vložitve, izdati plačilno nakazilo. To nakazilo vrne občini ali javni posredovalnici, ki obvesti o rešitvi prošilca in mu pošlje plačilno nakazilo, na katerem je označen dan, ko se mora ne-

zaposlenec oglašiti v občinskem uradu ali javni posredovalnici.

Podpora bodo izplačevali občinski uradi in magistrati, v Ljubljani pa podružnica državne posredovalnice za Ljubljano in okolico, in sicer za vsak teden nazaj.

Zoper odredbo občin in javnih posredovalnic za delo se more nezaposlenec pritožiti na okrajno glavarstvo, ki odločuje o pritožbi končno in definitivno. Zoper odredbe okrajnih glavarstev in magistratov pa se more pritožiti nezaposlenec na poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Vsa druga navodila razvidi nezaposlenec iz tiskovine, ki jo dobi pri občinskem uradu, magistratu ali javni posredovalnici.

Zaupnikom in organizacijam.

Skoro v vsaki številki »Delavca« je nekaj tednov naglašano, da se morajo organizacije in tudi posamezni zaupniki o vsaki akciji, ki smatrajo, da bi bila potrebna, da se izvede, sporazumeti z vodstvom organizacije. Za vsako akcijo organiziranih delavcev mora biti odgovorna vsaj moralna organizacija. Zaraditega moramo skrajno obsojati vsako dejanje, ki ga izvedejo posamezni oddelki delavcev, ne da bi stvar temeljito preštudirali in se posvetovali o njej z vodstvom organizacije. Skrajno neumestno je, če se delavci spravijo na posamezne osebe kar na svojo odgovornost, ne da bi pomislili na posledice. Prav malo nam pomaga, če storimo kak energičen korak in pomečemo par ljudi na cesto, zakaj s tem smo odpravili sicer neljubo in morda tudi krivično osebo, ker pride namesto nje druga. S tem smo zamenjali osebo, ne pa odpravili sistem. Naš boj gre proti sistemu, ne pa proti osebi, če ta ni zakrivila takega dejanja, da bi pošten človek res ne bi mogel več delati z njo. Izključeno je tudi, da bi v tej družbi mogli dobiti popolno oblast, dokler ne bo sistem drugačen.

Pred očmi moramo imeti širši namen organizacije. V sedanjih dobah smo izkusili dovolj gorja. To nas pa ne more zbuditi k nasilstvom; ker smo bili prešlabi, da bi bili preprečili gorje, ki ga prenašamo, bomo tem manj mogli s takimi posameznimi čini odpraviti vse zlo in povsod. Posamezne pridobitve so uspeh, toda te morajo biti take, da koristijo splošnemu napredku. Naš namen mora biti močna organizacija, mogoča sila, ki bo v stanju pridobiti delavskemu razredu primerno pozicijo. Toda to pozicijo si bo delavstvo priborilo le, če bo resnično upoštevalo disciplino in napravilo vsak korak le sporazumno s celotno organizacijo, ker je le tako mogoče ohraniti zaupanje med organizacijami in le tako more prevzeti organizacija odgovornost in zaupati v svojo armado.

Prav tisto, kar velja za posamezne društvenike, velja tudi za zaupnike. Tudi zaupniki morajo storiti svojo dolžnost. O vsaki stvari se morajo posvetovati in jo sporočiti organizaciji. Prepričanje in trezna sodba zaupnikov mora povsod voditi delavsko gibanje, pametna taktika, ki upo-

števa vse razloge, ki ve kaj je prav in kaj ni, ki ve, kaj je mogoče in kaj ne. Zaupniki morajo voditi delavsko gibanje, ne pa posamezniki zaupnike. Dolžnost zaupnikov ni, da strežejo neizvedljivim željam, ampak da vodijo organizacijo po pravi poti, da ohranijo organizacije krepke, da si bodo v stanju izbojevati v bližnji bodočnosti marsikaj. Najhujši boji nas še čakajo.

Osemurni delavnik v Trbovljah.

Dne 26. decembra so zaupniki organizacije v Trbovljah sklenili, predložiti ravnateljstvu spomenico, v kateri se zahteva, da se prične s 1. januarjem 1919 osemurni delavnik za vse pri rudniku zaposlene delavce.

V navzočnosti rudarskega glavarja g. Stergarja in ravnatelja g. Kolka se je vršila dne 30. decembra obširna zaupniška konferenca, na kateri se je sklenilo, pričniti s 1. januarjem uvesti osemurnik kakor sledi:

I. Za jamske delavce se prične oddaja kontrolnih znamk ob 6. uri zjutraj za prvo tretjino in ima zadnji mož ob 2. uri popoldne zopet kontrolno znamko oddati. Kontrolne znamke pobirati se prične deset minut pred 2. uro popoldne pred rovom. Istotako se zgodi pri vходу in izhodu v drugi in tretji tretjini.

II. Za zunanje delavce in delavce v delavnicah prične delo ob 6. uri zjutraj in traja do 2. ure popoldne z $\frac{1}{4}$ ure odmora od 10. do $\frac{1}{4}$ 11. ure dopoldne s prihodom in odhodom iz delavnice.

III. Obstoječe plače se onim delavcem, ki delajo v gospodski dmini, ne sme krajšati.

IV. Delavcem za Savo, ki se vozijo na delo z vozom, se vračuna čas vožnje kot nadurno delo. Istotako se plača za vsa nadurna dela 50 % več.

Dne 1. januarja so začeli vsi delavci v jami, zunanji in v delavnicah, v opekarni in cementni tovarni delati po zgoraj navedenem načrtu.

Izven zgoraj navedenih točk se je zahtevalo, da se ima vsem jamskim in zunanjim delavcem, ki delajo v pogojini (Oeding) obstoječa pogojnina za 20 % zvišati in v delavnicah se sme delavce iz službe odpustiti le sporazumno z zaupnikom obrata in se sme novim na delo sprejetim delavcem določiti plača le sporazumno z zaupniki. K tej točki je g. ravnatelj izjavil, da ni kompetenten, dati obvezno izjavo, pač pa hoče zahtevo predložiti upravnemu svetu trboveljske družbe. Na konferenci se je razpravljalo še v mnogih drugih nedostatkih pri rudniku, ki se bodo odpravili in uredili.

Sad, ki ga je rodila konferenca zaupnikov, je za delavce v našem okraju velikega pomena in zaraditega naj vsak delavec uvideva, da mu je dolžnost biti organiziran v svoji stanovski organizaciji.

Ni lepo od onih, ki niso organizirani, in uživajo sad dela organizacije.

Spomni se podpornega sklada!

Konferenca kovinarjev.

(Dalje.)

Popoldanska seja se je pričela ob 2. uri.

Sodrug Vehovec je na popoldanski seja poročal o taktiki strokovne organizacije. Koliko gorja so delavci pretrpeli v vojnem času, ne da bi si bili mogli znatno pomagati! Toda vojne ni več; sije nam lepša bodočnost, če bomo organizirani v sklenjenih vrstah organizacije. Predpogoj vsaki dobri organizaciji so dobri zaupniki. Zaupniki morajo biti duša organizacije, celotne in tudi posameznice podružnic. Podružnica ne sme nikdar ničesar ukreniti, brez ali pa proti volji zaupnikov, ki morajo biti vedno v stiku z osrednjo organizacijo. Tudi pri agitaciji morajo biti zaupniki in tovariši previdni. Agitacija naj se vrši med nezavednimi tovariši v prostem času in s pametno besedo. Kot zgled navaja ustanovitev ljubljanske avtomobilске delavnice, kjer so se delavne razmere izboljšale le s posredovanjem dobrih zaupnikov in ker so tovariši poslušali navodila. Ne zadostuje torej, da so delavci organizirani, potrebno je marveč, da razumejo položaj, da se izobražujejo, da pojmijo popolnoma pomen organizacije in spoštujejo absolutno disciplino. V ta namen naj organizacije prirejajo sedaj s temi, sedaj z onimi tovariši manjše sestanke, na katerih se prav domače razgovorijo o razmerah in o socialnih nalogah delavstva. V izobrazbi moramo biti kos meščanski družbi, ki nas še vedno hoče prezirati. Med delavstvom vlada za organizacijo že dve leti ogromno zanimanje in prav je. Naloga osrednjega odbora bo, da zastavi vse sile, da nas ne zaduši jugoslovanski kapital. Nadalje omenja govornik, kako naj se vzgajajo zaupniki, ki bodo zmožni za agitacijo. Kaže na graški sistem zaupnikov. Sploh, dejstvo, da nas čaka v bodočih dneh in tednih mnogo dela nujnega, da uredimo organizacijo dovršeno, da bo v celoti poslovala sporazumno z zaupniki in podružnicami ter da jo tako izpopolnimo, da ne bo na Slovenskem kovinarja, ki ne bi bil pri organizaciji. Kapitalizem, ki se šele razvija, je krutejši in na žalost moram povedati, da so slovenski delavci najslabše plačevani, ker niso imeli doslej dovolj organizacijske moči. Torej na delo, ki nas čaka, in sadi naših naporov se pokažejo prav kmalu. Vse delo pa moramo centralizirati. Že doslej je naša organizacija dosegla precejšen uspeh v Ljubljani in drugod.

Sodrug Koleča je poročal o enketi, ki se je vršila nedavno v Ljubljani. Sklicalo jo je poverjenišstvo za socialno skrb, da zasliši mnenje delavcev in delodajalcev ter nekaterih korporacij o uvedbi socialnih reform: podpora za brezposelne, posredovanje dela in še nekaj drugih stvari. Enketa pravzaprav ni bila sklepčna. Udeleženci so izjavili, da naj se pred podobnimi enketami določijo v posvetovanje obravnavne osnove, ker je šele potem mogoča temeljita razprava.

Sodrug Zoré omenja, da bo nedvomno centrala delavskega gibanja na Slovenskem Ljubljana. Danes sicer še niso določene meje, vsekakor pa pripade del Koroške in velik del Štajerske novi državi na jugu. To je sicer za te kraje presenečenje, toda, ko uvidijo tovariši, da imajo v nas dobre prijatelje in zaveznike, se bodo z veseljem združili z nami. Doslej smo bili res premalo v stiku. Glede ustanavljanja tajništva je treba previdnosti, ker narastejo stroški. Če sodrugi sporazumno z osrednjim društvom določijo funkcionarje, je mogoče to le tako, da jih osrednje društvo subvencionira.

Sodrug Hedenig poudarja, da je točka o taktiki najbolj važna. Razširjenje delavskih listov med proletariatom pa je vsekakor največjega pomena. Potrebni so

sestanki in posvetovanja zaupnikov in treba je povsod izvesti sistem delavniških in stanovanjskih blaginikov, takozvanih subkasirjev. Vrhutega pa ne smemo pozabiti na likvidacijo z dosedanja centralno organizacijo, ker imajo člani pri njej svoje pravice in je treba tudi določiti, kakšne bodo razmere med nami in njimi vbodoče.

Sodrug Gabriel pojasnjuje, da delavstvo na Jesenicah namerava izposlovati osemurni delavnik sporazumno s tovariši drugih tovarnen, ne pa samostojno. Tajnika in poleg tega sodruga, ki bi se pečal s kulturnim delom in družabnim življenjem ter pospeševal zanimanje za delavsko gibanje med mladino, potrebujemo na Jesenicah, ker sedaj meščanske stranke cdičujejo mladež delavstvu.

Sodrug Koleča omenja, da so v ljubljanskih avtomobilskih delavnicah imeli osemurni delavnik, a prišel je odlok, da se uvede deveturni delavnik, ker delajo tudi drugod po devet ur. Uvedba osemurnega delavnika se mora torej izvesti povsod obenem.

Sodrug Zoré priporoča šestčlansko komisijo, da predlaga kandidata, ki naj se pogaja z dosedanja centralo.

Sodrug Hlebš naglašja, da mora biti boj za osemurni delavnik enoten. Mero-dajni činitelji so pa izjavili, da se uvede osemurni delavnik odredbenim potom čimprej. Če bi se to ne uresničilo, bo delavstvo moralo storiti svojo dolžnost. Sodrug govornik prečita nato naslednje resolucije k poročilu sodruga Vehovca:

1. »Konferenca kovinarjev, na kateri so zastopani delegati s Kranjske, Koroške in Štajerske, sklene, da se ustanovi v Ljubljani posredovalnica dela za kovinarje v področju osrednjega društva kovinarjev. Od vlade se zahteva, da to ustanovo subvencionira, ker prevzame delo za državo.«

2. »Konferenca kovinarjev sklene, da se opozori vlado SHS, naj takoj prične s pripravami za ustanovitev delavnic za železniške vozove in lokomobile, da se ta panoga odtegne privatni speculaciji in odpomore brezposelnosti.«

3. »Konferenca kovinarjev v Ljubljani, na kateri so zastopani delavci s Kranjske, Koroške in Štajerske, pozivlja Narodno vlado v Ljubljani, da uvede takoj osemurni delovnik v svojem področju.«

Konferenca je vse resolucije soglasno sprejela.

O pravih Osrednjega društva kovinarjev je poročal sodru Kocjan. V glavnem so enaka dosedanjim pravilom. Ker še niso razmnožena, se sklene, da se sicer v celoti odobri, a se naknadno dopolnjejo še vsem podružnicam in bo eventualne izpremembe sklenila prihodnja konferenca, ki se mora itak kmalu zopet sklicati.

K točki o ustanovitvi Osrednjega društva kovinarjev za slovensko ozemlje poročja sodrug Hlebš. Ime organizaciji bo Osrednje društvo kovinarjev in sorodnih strok. Ker bomo politično ločeni od nekdanje Avstrije, je potrebno, da napravimo tukaj močno centralo, ki naj začne poslovati s 1. januarjem 1919. Razmerje do nekdanje centrale se mora urediti čimprej; enako bo treba posebnih dogovorov s hrvaško in srbsko organizacijo. Glede dogovora z dunajsko centralo se pridruži mnenju, da gredo k centrali trije delegati (Kranjsko, Jesenice in Koroško) obenem s pooblaščenici drugih strok, ki so že določile svoje delegate. Glede delegatov naj se zedinijo podružnice po posredovanju osrednjega odbora.

Govornik priporoča, naj bi se prispevki zvišali vsaj za 10 vin. V to razpravo so posegli sodrugi Hedenig, Gabrijel, Murko, Moretti, in Zoré, ki so odsvetovali zvišanje prispevka, pač pa je sodrug Porenta priporočal, da se zviša vstopni-

na za nove člane od 1 K na 2 K. Sodrug Mlinar naglašja, da so prispevki vsekakor prenizki. Če je danes konferenca že proti zvišanju, se seveda mora to vprašanje odložiti, pač pa morajo zaupniki pojasniti članom, da je zvišanje potrebno, če hočemo, da bo organizacija dala članom več in da bo kos težavnim bojem v novi državi. Istega mnenja je tudi sodrug Vehovec. Končno se sklene zvišati le vpisnino za nove člane na 2 K.

Pri volitvi provizoričnega osrednjega odbora se razdele mandati za širši odbor: 8 za Ljubljano (ožji odbor), 3 za Jesenice, 3 za Koroško, 1 za Štajersko, in sicer so bili izvoljeni za Štajersko sodrug Valle Ivan, za Koroško ss. Hedenig Franc, Halemoschnig Albin in Schaunig Ivan, za Jesenice ss. Rotar, Povše in Gabrijel, za Ljubljano ss. Kocjan Ivan, načelnik; Vehovec Jakob, podnačelnik; Mihevc Ignacij, tajnik; Koleča Viktor, tajn. namestnik; Porenta Jakob, kontrolor; Hlebš Ivan, blaginik; Ropret Ivan, Setnikar Anton, odbornika.

Volitev se je izvršila soglasno in vsi izvoljenci so sprejeli mandate. Odbor je provizoričen in ima nalogo, da vrši poslovanje do končne ureditve razmerja s centralo in novega občnega zbora. Vsi sklepi so torej veljavni do končne razjasnitve polčaja, zlasti, ker koroški delegati niso imeli zadostnih pooblastil za definitivno sklepanje.

Kot strokovno glasilo se uvede tednik »Delavec«. Konferenca želi po predlogu sodr. Mihevca, da se list poveča in zagotovi organizaciji v listu potrebni prostor za objave. Uredništvo »Delavca« zagotavlja, da po možnosti ustreže želji. S povečanjem lista bi pa narasli veliki stroški.

Pri zadnji točki dnevnega reda predlagi sodrug Mihevc, da se opozori Narodno vlado, naj vbodoče vabi k enketam vse zastopnike organizacij in jim prej doloži svoje načrte. Sodrug Mlinar priporoča, naj se ta predlog spremeni tako, da vabi vlada osrednje organizacije, odmerjene mandate pa naj razdeli organizacija po svojem preudarku. Predlog sodruga Mihevca se nato v tem zmislu sprejme.

Sodrug Hedenig poročja, da so morali delavci v Borovljah dne 14. decembra praznovati na vojaški ukaz. Izgube pa noče delavstvu nihče povrniti. Imeli so tam tudi dne 16. decembra odborovo sejo kovinarjev. In glej na sejo jo primahata dva narednika, baže po nalogu majorja Lavriča, češ, da morata poslušati, kaj bodo kovinarji govorili na seji. Sodrug Hlebš omenja, da mora vlada odrediti praznik plačati: nezaslišano pa je, da se vojaštvo vtika v notranje stvari organizacije. V obeh stvareh naj intervenira določena deputacija pri Narodni vladi.

O delovnih razmerah so še govorili sodrugi Koleča, Porenta in Gabrijel. Zlasti slednji je naglašal nujno potrebo primerne pomoči za Jesenice, kar je odbor vzel na znanje, in bo stvar tudi kot nujno rešil.

V sklepnih besedah se sodrug Mihevc spominja tega važnega dne. Močni smo, a postati moramo še močnejši. V skupnem delu z zaupniki in odbori ter člani si pribore kovinarji vplivno pozicijo. To je dolžnost nas vseh!

Konec konference ob pol 7. zvečer.

Domači pregled.

Uvedba osemurnega delavnika. Dne 15. t. m. stopi v veljavo naredba o osemurnem delu, to je, da delovni čas ne sme znašati na teden več kot 48 ur. Ta naredba velja za tvorniške obrate. Kaj je pravzaprav tvorniški obratni prav določeno. Običaj je bil, da so šteli med tovarne obrate, ki so imeli vsaj dvajset delavcev. Drugi pa so zopet mnenja.

da se to določa po načinu obrata, kdaj je obrat tvorniški, kdaj pa ne. Pod določbe te naredbe spadajo torej tudi obrati, ki imajo sicer 20 ali več zaposlencev, pa se obrat vrši tvorniško. Zaraditega bodo nastala nesoglasja in nekateri podjetniki ne bodo hoteli uvesti 48 urnega delavnika. Da se o takih sporih odloči, se je ustanovila pri poverjeništvu poseben sosvet, ki bo o takih sporih podajal svoja mnenja in bo končno odločala o uvrstitvi obrata v tvorniške obrate obrtna oblast. Vsi delavci, ki niso na jasnem, ali se jim zdi, da se jim godi krivica, naj se domenijo s svojo organizacijo ter eventualno pokličejo v ta namen najprej organizacijo, da jim da navodila, kako si pri bore pri obrtni oblasti to ugodnost. Naredba je začasna in se je doseglo, kar je bilo v sedanjih razmerah mogoče. Treba je le, da delavstvo naredbo izrazi v svoj pridi.

Svoboda. V kratkem izide prva številka tega leposlovnega lista, namenjenega delavskim družinam, zaenkrat v skromnejšem obsegu. List, ki ga izdaja delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«, bo tako izpopolnil vrzel v slov. kulturi, ker bo služil v prvi vrsti literarnim in umetniškim potrebam tistih slojev, ki jih je slovensko slovstvo doslej skoro dosledno zanemarjalo, prinašal pa bo poleg lažjih beletrističnih, a literarno vseskozi umetniških prispevkov tudi poljudno zasnovane podučne članke, zlasti o higijeni. i. dr. Občinstvo opozarjamo na ta list. Slov. pisatelji, ki bi bili voljni sodelovati, naj pošljejo svoje prispevke naravnost na urednikov naslov: Fran Albrecht, Ljubljana, Marija Terez. cesta 1. II.

Varstvo podnajemnikov. Ker je s strani podnajemnikov vedno čuti pritožbe o njih odiranju in navijanju podnajemnin, opozarjamo, da vsebuje naredba avstrijskega justičnega ministra in ministra za socialno skrb z dne 26. oktobra 1918 o varstvu najemnikov, drž. zak. št. 381, ki je veljavna tudi za ozemlje Narodne vlade SHS v Ljubljani, tudi določbe o varstvu podnajemnikov. Tako se more podnajemnik, ki jo je podnajemnik do sedaj ali ki jo je zadnji podnajemnik plačeval le za oni del povišati, za katerega se je najemnik glavne najemnika dopustno povišala. Če se je torej podnajemnik očitno pretirano povišala, tedaj naj se podnajemnik pritoži pri najemniškem uradu, ki bo v takih slučajih razsodil, da je povišanje nedopustno in odločil, katera cena je za v podnajem oddano sobo dopustna.

Vseslovenska strankina konferenca. V nedeljo, dne 19. januarja t. l. (začetek točno ob pol 9. dopoldne), se bo vršila v Ljubljani vseslovenska strankina konferenca z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo; 2. politični položaj in nadaljna taktika stranke; 3. enotnost vseh jugoslovanskih socialističnih strank; 4. imenovanje delegatov za pokrajinski zbor in državno vjeće; 5. pomnoženje števila članov izvrševalnega odbora; 6. raznoterosti. Na konferenco imajo pravico poslati delegate vse krajevne politične organizacije, in sicer za vsakih 50 članov po enega, vsaka deželna organizacija po dva zastopnika. Strokovne skupine imajo pravico poslati za vsako deželo po enega zastopnika — prav tako tudi mladinske in ženske organizacije (»Svoboda«). Stroške za delegate morajo nositi dotične organizacije same. Imena izvoljenih zastopnikov kakor tudi, če isti žele prenočišče, je nemudoma sporočiti tajništvu jugoslovanske socialno-demokratske stranke, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadstropje.

Civilna obleka črnovojnikov. Vsi oni črnovojniki, ki so oddali civilno obleko pri bivšem črnovojnem okrajnem poveljstvu št. 27 v Ljubljani in jo do sedaj še niso prevzeli, se pozivajo, da se čimprej za isto zglasijo pri domačem občinskem uradu. — V poštev pridejo črnovojniki, ki

so služili pri sledečih črnovojniških krdelih, oziroma oddelkih: 1. črnovojni pešpolk št. 27; 2. črnovojni bataljon št. 14, 3; 3. in 4. stotnja črnovojnega bataljona številka 29; 4. črnovojni bataljon št. 134; 5. črnovojni topničarski oddelki št. 5/3, 6/3, 7/3, 8/3 in črnovojni topničarski nadomestni oddelki; 6. obmejna stražna stotnja 2/7 Monki, 7. črnovojne železniške straže Borovnica, Jesenice, Litija, Mojstrana, Rakek; 8. črnovojna obrežna straža Porto-Buzo in 9. nadomestni oddelki bivšega črnovojnega okrajnega poveljstva št. 27 v Ljubljani. — Za civilno obleko padlih črnovojnikov naj se oglašijo njih zakoniti nasledniki. — V vsakem slučaju se naj pri občinskem uradu navede sledeče: popolno ime, rojstno leto, domovinska občina, vojaški oddelki, pri katerem je dotični črnovojnik služil, potem naj se navede in opišejo posamezni kosi obleke, kakor tudi v čem je bila oddana, n. pr. v zavojih, kovčegih, nahrbtnikih in tako naprej. — Občinski uradi naj take prijave odpošljejo na vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani, ki bo odredilo izročitev civilnih oblek na občinske urade, kateri izroče potem obleko poedinim opravičencem, in sicer proti potrdilu prejema, ki se vpošlje vojnemu dopolnilnemu poveljstvu v Ljubljani. — Vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani.

Izplačevanje podpore nezaposlencem. Okrajna glavarstva in magistrati so že dobili potrebne tiskovine za uvedbo podpore za brezposelne. Brezposelni naj se torej zglasijo v Ljubljani pri državni posredovalnici v Stritarjevi ulici, na deželi se pa uredi poslovanje v nekaj dneh.

Obvestilo redarstvenega ravnateljstva. Narodna vlada SHS v Ljubljani je z razpisom od 18. novembra 1918 dovolila, da se policijska ura za gostilne in kavarne podaljša do 10. ure oziroma 11. ure ponoči. Mnogi če ne vsi obrtniki zlorabljajo te olajšave s tem, da točijo različne opojne pijače cele ure po določenem času. Posledica teh prestopkov je, da se sedaj dosti več popiva po gostilnah in se vsako pošteno zabavo zlorablja za popivanje, katero traja večkrat tudi do belega dne. To abnormalno stanje dovede ljudi do razgrajanja in različnih kazenskih prestopkov in večkrat tudi do pogubonosnih nesreč. Samoobsebi je umljivo, da taki ljudje niso drugi dan za nobeno delo. Ljudsko zdravje je vsled slabe prehrane in težkih posledic vojske že itak oslabiljeno. To brezumno početje nanaša celemu življenju velike škode, katere se ne bo moglo tako hitro popraviti, ako se temu početju ne stori konec. Ne zadostuje, da nam je nova država donesla slobodo, moramo tudi razumeti to slobodo uživati. Tisti, ki se pusti prevladati od alkohola, postane suženj te strasti. Oblast noče na nikak način ovirati pametno uživanje življenja, to se mora pa vršiti na način, ki je dostojen človeškega ponosa. Radi tega bo redarstveno ravnateljstvo izdalo odlok, s katerim se bo določila policijska ura za gostilne do 9. ure in za kavarne do 11. ure s pristavkom, da poslednje po 9. uri ne bodo smeje točiti alkoholnih pijač. Istočasno se opozarjajo društva, katere nameravajo uprizoriti zabavne večere, da se tudi na teh veselicah ne bo smelo dajati opojnih pijač po 11. uri zvečer. Da se bodo ta določila držala bodo redarstveni organi strogo pazili.

Proklamacija regenta Aleksandra. Regent Aleksander je izdal proklamacijo na narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri pozdravlja ustanovitev države SHS in izjavlja, da je sestavil prvo državno vlado, ki bo odgovorna narodnemu predstavništvu, sestoječemu iz vseh delov države SHS, katero bo voljeno začasno in bo polnomočni zakonodajni činitelj novega kraljestva. Volitve za ustavotvorno skupščino se bodo vršile na podlagi splošne

volilne pravice, zajamči se svoboda veropovedanj in enakost vseh državljanov kraljestva. Regent želi, da se odpravijo kmetiška in zemljiška veleposestva, ki naj se razdele med siromašne kmete. Uredi naj se pošteno prehrana siromašnih ljudskih slojev, preskrbe naj se vojni invalidi in obnove opustošeni kraji. Državne meje naj se določijo tako, da se bodo krile z etnografskimi mejami celokupnega naroda SHS.

Umrla sta bivši nemški državni kancler grof Hertling in bivši predsednik Zedinjenih držav Roosevelt.

Shodi.

Mirna. V nedeljo, dne 12. t. m. se vrši v Mirni važen shod rudarjev. Tovariši, udeležite se ga vsi!

Črna. Shod rudarjev bo v nedeljo, dne 19. januarja 1919 ob pol 11. dopoldne v dvorani gostilne Krulac.

Leše. Shod rudarjev se bo vršil v nedeljo, dne 19. januarja t. l. ob 5. uri popoldne.

Možice. Shod rudarjev v Možicah bo sklican na nedeljo, dne 26. januarja 1919 ob pol 11. dopoldne. Vrši se bo v gostilni pri Vivatu.

Guštanj. Shod kovinarjev bo v nedeljo, dne 26. januarja 1919 ob 5. uri popoldne.

Zaupnike navedenih krajev pozivljamo, da za shode nemudoma izvrše vse potrebne priprave.

V kolikor še niso določeni prostori, naj se določijo in nam naznani, da jih v prihodnji številki objavimo. To se tiče poglavito zaupnikov v Lešah in Guštanju.

Svetovni pregled.

Mednarodna socialistična konferenca. Glasom dunajskega kor. urada javlja »Allgemein Handelsblatt« iz verodostojnega vira, da se skliceta mednarodni socialistični urad in mednarodna socialistična konferenca v Lausanne.

Boljševiške države ne pridejo v zvezo narodov. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Kakor javlja »L' Homme libre«, je po Wilsonu zaželena zveza narodov zagotovljena. Francija je opustila svoje pridržke nasproti Nemčiji. Zahtevalo se bo samo, da ne bo v zvezi narodov države, ki jo vodijo boljševiki.

Taylor za zvezo nekdanjih avstroogrskih narodov. Dunaj, 7. jan. (Lj. k. u. — Dun. kor. urad.) List »Vienna Bulletin« je pred kratkim priobčil izvajanja dr. Taylorja, predsednika gospodarske komisije alijarancev, da je komisija naziranja, da v svrhu preprečitve katastrofe, posebno v vprašanju oskrbe s premogom, morajo vsi narodi bivše monarhije, ki so bili navezani

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo da je v soboto 2. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 44 tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 43. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačilne podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

drug na drugega, in so se medsebojno podpirali, obnoviti svoje medsebojne trgovinske zveze. K temu pripominja »Neues Wiener Tagblatt«, da je Taylor izjavil: Vsi narodi bivše monarhije, ki so bili gospodarsko navezani drug na drugega, si morajo sedaj medsebojno pomagati, da premagajo težkoče prihodnjih časov.

Prvi pogovori mirovne konference. Agence Havas poroča: Prvi porazgovori mirovne konference se bodo pričeli dne 13. t. m. z izmenjavanjem misli med ministrskimi predsedniki in zunanjimi ministri Francije, Anglije, Zedinjenih držav in Italije. Kakor hitro se bodo zedinili glede organizacije sestave in načina pogajanj mirovne konference, se bodo vršile plenarne seje, ki se bodo pričele 8. januarja. Udeležili se jih bodo najbrže zastopniki vseh držav, ki so prekinile zvezo z osrednjimi državami, da določijo končno sestavo delegacij vsakega teh narodov. Skoro gotovo je, da bodo imele Francija, Anglija, Zedinjene države, Italija in Japonska po pet delegatov. Francosko bodo zastopali Clemenceau, Pichon in trije drugi odposlanci, ki bodo določeni, ko se v torek Clemenceau povrne iz Pariza. Po splošni želji bo maršal Foch izvajal na konferenci svoja nazoranja glede vojaških problemov.

Demonstracije brezposelnih v Monakovem. Dne 7. t. m. je približno 4.000 do 5.000 brezposelnih demonstriralo pred ministrstvom za socialno skrbstvo. Odposlanstvo je izročilo ministru zahteve brezposelnih. Razširila se je vest, da minister ni ugodil tem zahtevam, kar je povzročilo veliko razburjenje. Iz množice je počil strel. Ker so mislili, da je straža ministrstva streljala, je vdrlo približno 100 mož v ministrstvo, ki so ga pa zopet zapustili. Kmalu nato so streljali s strojnimi. Bili so štirje ranjeni. Dva ranjenca sta kmalu umrla. Ob sedmih zvečer se je množica razkropila.

Poulični boji v Berlinu. V Berlinu vre danes kot v čarovniškem kotlu, dan za dnem nam poročajo o bojih, ki se vrše po berlinskih cestah med vladnimi pristavši (večinski socialisti) in Špartakovci, ki stoje zelo blizu neodvisnim. Ni izključeno, da se ne razvije iz teh lokalnih pouličnih izgrediv pravcata državljanska vojna. Ti boji so se poostriili še bolj vsled odpušitve policijskega ravnatelja Eichhorna. Pred vojno je bil Eichhorn eden najradikalnejših nemških socialistov in je stopil pozneje v vrste neodvisnih socialistov. Po revoluciji je bil izvoljen policijskim ravnateljem v Berlinu, in dočim je odpustila sedanja večinska nemška vlada vse neodvisne socialiste iz vlade, je edino Eichhorn ostal še na svojem ravnateljskem mestu. Vlada pa ga je jela sumničati, da je zagrizen Špartakovec in da kot policijski ravnatelj ni hotel nastopiti proti Špartakovcem, da stoji s sovjetsko vlado v »finančnih odnosih«, kar utegne biti resnično. Zato je sklenila nova vlada, ki sestoji po večini iz večinskih socialistov, da ga odstavi. To pa je izzvalo pri njegovih pristavih hudo ogorčenje in protigibanje. Eichhorn nikakor ni hotel zapustiti svojega mesta, marveč je sklical minulo nedeljo skupno z neodvisnimi ki so se pridružili Špartakovcem, protesten shod v Berlinu, in ta shod so izrabili zborovalci za oster nastop proti vladni Ebert-Scheidemanna. Najprej so zasedli »Vorwärts«, ki je izšel že nastopni dan, v ponedeljek, kot revolucijsko glasilo. Razen »Vorwärtsa« pa so zasedli tudi vse meščanskoliberalne in konservativne liste. Tako izhajajo sedaj v Berlinu le trije listi, ki jih izdajajo Špartakovci in neodvisni socialisti. To se je zgodilo v nedeljo, na predvečer ponedeljskih pouličnih bojev. Ves nastopni dan so se vršili izgrediv po berlinskih cestah. Vlada je zahtevala od delavcev, ki stoje na strani večinske

socialne demokracije, da gre na ulice in brani večinsko vlado. Prišlo je pri tem do manjših spopadov, ki so zahtevali precejšnje število žrtev, do hujših bojev pa ta dan ni prišlo. Kaj pa se izcimi iz kritičnega položaja, je sedaj še negotovo. Kot pa kažejo zadnja poročala iz Berlina, so Špartakovci in neodvisni socialisti gospodarji političnega položaja, dasi utegne biti večina delavstva na strani večinskih socialistov.

Wilson je obiskal papeža. Agenzia Stefani poroča: Po zajtrku na ameriškem veleposlaništvu se je Wilson v soboto popoldne odpeljal v vatican, posetit papeža. Wilsonov razgovor s papežem je trajal četrte ure. Nato je Wilson obiskal kardinala državnega tajnika Gasparrija.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Ivan Tokan.

Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Rošenina Peter splošno zdravljenje	1/11—1/12		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/10—1/11	2—3	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska ul. 2.
Dr. Viktor Breskvar splošno zdravljenje	1/11—1/12	1—2	Hilferjeva ulica 21 Turjaški trg 4.
Dr. Alojz Kralgher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico). brez te ordinirajo zdravniki le v najnujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v najnujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin,
Ljubljana Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stonj in franko.

Na Ogrskem straši — boljševizem. V Budimpešti so še vedno razširjene vesti o pričakovanem boljševiškem upor. Boljševiška nevarnost je tudi vzrok ministrski krizi. Meščanski ministri zahtevajo energične odredbe proti boljševikom. Socialni demokratje v kabinetu pa se nočejo pridružiti tej akciji. Meščanski ministri zahtevajo docela meščansko vlado, ki naj bi zatrla boljševizem. Ministrski predsednik Karolyi nasprotuje tej zahtevi in hoče še nadalje delovati s socialnimi demokrati. Ministrski svet se je posvetoval vso noč, vendar se še ni odločil.

Zveza bolniških blagajen na slov. ozemlju
s sedežem v Ljubljani.

Vabilo

na

ustanovni občni zbor

Zveze bolniških blagajen na
slov. ozemlju s sedežem
v Ljubljani

ki se bo vršil

v nedeljo 2. in event. v ponedeljek 3. februarja 1919 v zborovalnici in posvetovalnici na mestnem magistratu v Ljubljani. Začetek ob 9. dopoldne.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in nagovor predsednika pripravljalnega odbora.
2. Določitev poslovnika zboru.
3. Volitev predsedstva zboru (1. predsednika, 2. namestnikov, 2. zapisnikarjev).
4. Volitev dveh komisij za predlaganje kandidatov v načelstvo, nadzorstvo in razsodišče.
5. Poročilo o pripravljanih delih in o stanju blagajne.
6. Razlaga Zvezinih pravil in sklepanje o njih.
7. Sklepanje o poslovniku Zveze.
8. Sklepanje o rednih in enkratnem izrednem prispevku za Zvezo.
9. Sklepanje v smislu zadnjih dveh odstavkov § 2. Zvezinih pravil.
10. Predlogi in nasveti.
11. Volitev v načelstvo, nadzorstvo in razsodišče.
12. Delavsko nezgodno in bolniško zavarovanje v novi državi.

Število odposlancev, ki jih smejo odposlati posamezne bolniške blagajne (bratovske skladnice), določajo Zvezina pravila. Dostop na zbor imajo le odposlanci že včlanjenih blagajen (bratovskih skladnic). Pristopijo lahko vse okrajne, obratne, stavbne, zadružne in društvene bolniške blagajne ter bratovske skladnice v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani. Podrobnejša pojasnila daje ustno ali pisмено Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje, ki razpošilja tudi pravila in potrebne tiskovine.

Ljubljana, 31. decembra 1918.

Za načelstvo Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani

kot proponenta:

M. Rožanec s. r.,
načelnik.

J. Kocmur s. r.
tajnik.